

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرشناسه:	کارگر، غلامعلی، ۱۳۴۳ -
عنوان و نام پدید آور:	مدیریت ایمنی در اماکن ورزشی/مولفان غلامعلی کارگر، حسین قربانی، پوریا شیخ‌محبوبی؛ زیرنظر معاونت پژوهشی دانشگاه
مشخصات نشر:	تهران: دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری:	۴۲۸ ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول، نمودار (بخشی رنگی). وزیری.
فروست:	انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ ۶۹۷
شابک:	۴-۵۷۳-۲۱۷-۹۶۴-۹۷۸-۰۰۰: ۲۲۰۰۰ تومان
وضعیت فهرست:	فیبا
یادداشت:	کتابنامه: ص. ۳۹۵ - ۴۱۰.
موضوع:	ورزشگاه‌ها -- پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع:	Stadiums -- Safety Measures
موضوع:	ورزش -- پیش‌بینی‌های ایمنی
موضوع:	Sports -- Safety Measures
موضوع:	ورزش -- جنبه‌های بهداشتی
موضوع:	Sports-- Health Aspects
شناسه افزوده:	قربانی، محمدحسین، ۱۳۷۰-
شناسه افزوده:	شیخ‌محبوبی، پوریا، ۱۳۶۹ -
شناسه افزوده:	دانشگاه علامه طباطبائی.
رده‌بندی کنگره:	GV۴۱۳
رده بندی دیویی:	۷۲۵/۸۰۴۳
شماره کتابشناسی ملی:	۹۳۸۵۰۹۱

مدیریت ایمنی در اماکن ورزشی

مؤلفان:

دکتر غلامعلی کارگر

عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی

محمد حسین قربانی

پوریا شیخ محبوبی

مدیریت ایمنی در اماکن ورزشی

مؤلفان:

دکتر غلامعلی کارگر

محمدحسین قربانی

پوریا شیخ محبوبی

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۷-۵۷۳-۴

سروراستار: دکتر زهرا محمدیان

ویراستار: فردین دارابی

صفحه‌آرا: فریده دیوباد طراح جلد: سمیرا حاجی‌گلدی ناظر فنی: عبدالرضا گودرزی

مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی؛ صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷

فروشگاه آنلاین انتشارات book.atu.ac.ir

سایت مرکز چاپ و انتشارات press.atu.ac.ir

سایت فروشگاه الکترونیکی <https://mybooket.com/atu>

آدرس فروشگاه مرکزی: تهران انتهای بلوار دهکده المپیک، دانشگاه علامه طباطبائی

نیش درب ورودی میدان ورزش تلفن: ۴۸۳۹۲۶۵۹ همراه: ۰۹۹۰۲۴۹۹۹۸۵

قیمت: ۲۲۰۰۰۰ تومان

شمارگان: ۵۰

چاپ اول ۱۴۰۲

فهرست مطالب

پیشگفتار مؤلفان

فصل اول: آشنایی با اماکن ورزشی و مدیریت اماکن.....	۱
اهمیت ایمنی در اماکن ورزشی.....	۳
اماکن ورزشی.....	۸
تاریخچه اماکن ورزشی.....	۹
شکل‌های متنوع احداث اماکن ورزشی.....	۱۳
محیط‌های مورد استفاده در اماکن ورزشی.....	۱۴
چگونگی انتخاب محل اماکن ورزشی.....	۱۵
الف) انتخاب زمین.....	۱۶
ب) جانمایی بنا.....	۱۶
ج) عوامل طبیعی.....	۱۷
د) آب و هوا.....	۱۸
ه) عوارض مصنوعی.....	۱۹
تقسیم‌بندی اماکن ورزشی.....	۱۹
۱- تقسیم‌بندی اماکن ورزشی به صورت کلی.....	۱۹
۲- توجه به وسعت سرویس‌دهی و بهره‌برداری آن‌ها.....	۲۰
طبقه‌بندی اماکن ورزشی.....	۲۲

۲۲مجموعه ورزشی (Sport Complex)
۲۲استادیوم ورزشی (Stadium)
۲۲ورزشگاه
۲۳سالن ورزشی (Gymnasium)
۲۳زمین ورزشی (sports ground)
۲۳باشگاه ورزشی (SPORT CLUP)
۲۴زورخانه‌ها
۲۴استخر ورزشی (swimming pool)
۲۴پیست ورزشی (Sport track)
۲۴مدیریت اماکن و تجهیزات ورزشی
۲۷کارکنان حوزه ایمنی
۲۹ارزیابی منابع و تقاضاهای جاری و بالقوه
۳۰ملاحظات کلی در ساخت اماکن ورزشی
۳۱وظایف عمده مدیران و مسئولان اماکن و فضاهای ورزشی و تفریحی:
۳۲اصول کلی در مدیریت، برنامه‌ریزی و نظارت اماکن ورزشی:
۳۳مدیریت ایمنی در استادیوم‌ها و مجموعه‌های ورزشی بزرگ:
۳۷ایجاد امکانات کیفی در اماکن ورزشی
۳۸شاخص‌های کلی و اولیه در طراحی اماکن ورزشی
۴۱شرایط احداث اماکن ورزشی
۴۲اصول ایمنی در احداث اماکن ورزشی
۴۴شرایط ساختمانی اماکن ورزشی
۴۵ایمنی برق اماکن ورزشی
۵۰مختصات طرح ایمنی ورزشگاه
۵۱منطقه اول: ناحیه فعالیت
۵۱منطقه دوم: منطقه دید
۵۵منطقه سوم: منطقه خارج از ورزشگاه

۵۶ خلاصه فصل
۵۷ فصل دوم: ایمنی در اماکن ورزشی
۵۹ امنیت
۵۹ ایمنی
۶۰ تفاوت ایمنی و امنیت
۶۰ ایمنی در اماکن ورزشی
۶۵ ظرفیت‌های ایمنی
۶۵ نحوه ایمن‌سازی اماکن ورزشی
۶۹ مراحل ایمن‌سازی فضاهای ورزشی
۷۰ بخش طراحی
۷۰ بخش اجرا و بهره‌برداری
۷۰ عوامل مهم ایمنی در انتخاب محل
۷۲ ایمنی در ساختمان‌های ورزشی
۷۲ ایمنی آتش (در فصل ۵ دقیق‌تر به مبحث حریق پرداخته شده است)
۷۳ توجه به آسیب‌های برخوردی
۷۵ توجه به اعمال خرابکارانه و ایجاد امنیت
۷۵ اصول ایمنی ورزشی در اماکن آموزشی
۷۵ ایمنی در اماکن روباز
۷۷ ایمنی در اماکن سرپوشیده
۷۹ ایمنی و کنترل جمعیت تماشاچیان
۸۲ مدیریت جمعیت
۸۳ نحوه کنترل جمعیت در اماکن ورزشی
۸۷ استانداردهای لازم برای محل استقرار تماشاگران
۸۹ محل‌های نشستن
۸۹ جایگاه مطمئن برای ایستادن تماشاچیان
۹۲ حفاظت‌های اطراف زمین
۹۳ ایمنی و واکنش هنگام بحرانهای طبیعی

بحرانهای طبیعی.....	۹۳
تخلیه و خروج اضطراری	۹۷
تدارک راههای خروج از ساختمان و روش های تخلیه افراد:.....	۹۷
خلاصه فصل	۱۰۴
فصل سوم: مدیریت خطر در ورزش	۱۰۵
مدیریت خطر در ورزش	۱۰۷
خطر و مدیریت خطر	۱۰۹
فرایند ارزیابی خطر در اماکن ورزشی	۱۱۱
خطرات جدی در ارتباط با محل رویداد ورزشی	۱۱۳
کاهش خطر در ورزش	۱۱۵
مدیریت خطر و مدل کلمنت	۱۱۶
مدیریت برخورد با خطر در اماکن عمومی	۱۱۷
مدیریت رفع خطر	۱۱۸
شناسایی خطر	۱۱۸
مراحل برخورد با خطر	۱۱۹
تجزیه و تحلیل خطر	۱۲۱
بررسی روش های اصلی شناسایی و تجزیه و تحلیل خطر	۱۲۲
تجزیه و تحلیل خطرات با استفاده از چک لیست	۱۲۲
تهیه چک لیست	۱۲۲
مزایای استفاده از چک لیست در شناسایی و تجزیه و تحلیل خطرات:	۱۲۴
معایب استفاده از چک لیست در شناسایی و تجزیه و تحلیل خطرات:	۱۲۶
تجزیه و تحلیل مقدماتی خطر (PHA):	۱۲۶
فرایند اجرای PHA:	۱۲۷
گزارش تجزیه و تحلیل مقدماتی خطر (PHA)	۱۲۸
روش شاخص طبقه ای خطر	۱۲۸
الف) شاخص های خطر بالا	۱۲۸
ب) شاخص خطر متوسط	۱۲۹

ج (شاخص‌های ریسک پایین	۱۳۰
بررسی روش‌های دیگر شناسایی و تجزیه و تحلیل خطر	۱۳۰
روش چه می‌شود اگر ((WHAT IF METOD):	۱۳۰
ارزیابی خطر زیرسیستم (SSHA):	۱۳۰
ارزیابی خطر سیستم (SHA)	۱۳۱
ارزیابی خطر به روش تجزیه و تحلیل خطرات عملیات و پشتیبانی (O&SHA):	۱۳۱
روش ارزیابی حالات شکست و تجزیه و تحلیل اثرات آن (FMEA)	۱۳۲
خطر آسیب در ورزش	۱۳۲
عوامل خطر ساز بروز آسیب	۱۳۴
سطح زمین‌های بازی به عنوان عامل خطر	۱۳۵
شرایط چمن	۱۳۷
مدیریت ریسک در ورزش	۱۳۹
ریسک	۱۴۱
تفاوت ریسک و خطر	۱۴۴
دسته‌بندی انواع ریسک‌ها	۱۴۶
ادراک ریسک (risk perception)	۱۴۶
ویژگی‌های ریسک	۱۴۷
مدیریت ریسک	۱۵۰
فرایند مدیریت ریسک	۱۵۳
شناسایی ریسک	۱۵۴
ارزیابی ریسک	۱۵۴
مقابله با ریسک	۱۵۵
تحلیل ریسک (Risk Analysis):	۱۵۷
تحلیل داده‌های بایگانی شده	۱۵۷
ارزشیابی ریسک:	۱۵۸
ارزیابی کمی ریسک	۱۵۹

۱۵۹	کاربردهای ارزیابی کمی ریسک
۱۵۹	برآورد کمی ریسک
۱۶۰	ارزیابی کیفی ریسک
۱۶۳	خلاصه فصل
۱۶۵	فصل چهارم: رعایت استانداردها برای ایمنی اماکن ورزشی
۱۶۷	استانداردهای اماکن ورزشی
۱۶۷	پیدایش تدریجی استانداردهای اماکن ورزشی:
۱۶۹	معیارهای استانداردها در اماکن ورزشی:
۱۷۲	اصول ایمنی تأسیسات اماکن ورزشی
۱۷۳	نحوه انتخاب اماکن ورزشی بر اساس وضعیت و موقعیت جغرافیایی:
۱۷۴	مشخصات کالبدی فضاهای ورزشی
۱۷۴	کفپوش ها
۱۸۱	دیوارها
۱۸۳	سقف ها
۱۸۶	پلکان و نرده ها
۱۸۸	راهروها و ورودی ها
۱۹۷	مشخصات و شرایط محیطی اماکن ورزشی
۲۰۳	عایق کاری
۲۰۶	دمای مناسب
۲۰۷	تهویه مناسب
۲۱۳	امکانات و فضاهای جانبی اماکن ورزشی
۲۱۳	رختکن ها
۲۱۴	سرویس های بهداشتی
۲۱۶	پارکینگ ها
۲۱۸	اتاق کمک های اولیه
۲۱۹	نحوه ایمن سازی و برنامه ریزی برای تجهیزات وسایل ورزشی
۲۲۴	ایمنی، تعمیر و نگهداری تجهیزات ورزشی:

۲۲۵ زمان‌بندی فصلی
۲۳۰ ایمنی مسیرهای رفت و آمد عمومی و معابر به اماکن ورزشی:
۲۳۱ عوامل تأثیرگذار بر امنیت مسیرهای رفت و آمد
۲۳۱ فضاهای قابل دفاع
۲۳۲ خوانایی و نفوذپذیری فضا
۲۳۲ اندازه فضا
۲۳۳ کاربری مختلط زمین
۲۳۴ نقش تابلوها در ایمنی مسیرهای تردد
۲۳۴ تسهیلات رفاهی، بهداشتی و الزامات ایمنی
۲۳۶ ابزار و تجهیزات ورزشی
۲۳۷ نظافت محوطه ورزشگاه‌ها و برف‌روبی و یخ‌زدایی در فصل سرما
۲۳۹ ایجاد فضای سبز
۲۴۲ خلاصه فصل
۲۴۵	فصل پنجم: پیشگیری از حریق در اماکن ورزشی
۲۴۷ حریق
۲۴۸ مثلث آتش
۲۴۹ مراحل یا فازهای حریق
۲۵۰ انتقال حرارت
۲۵۰ رشد حریق
۲۵۱ محصولات حریق
۲۵۲ تقسیم‌بندی مکان‌ها از نظر حریق
۲۵۳ دسته‌بندی انواع حریق
۲۵۳ ۱. آتش دسته A
۲۵۴ ۲. آتش دسته B
۲۵۴ ۳. آتش دسته C
۲۵۴ ۴. آتش دسته D
۲۵۴ ۵. آتش دسته E

- ۲۵۵..... علل اصلی وقوع حریق در اماکن ورزشی
- ۲۵۶..... اطفای حریق
- ۲۵۶..... مواد خاموش کننده آتش
- ۲۵۷..... تجهیزات خاموش کننده:
- ۲۵۸..... روش های کنترل حریق
- ۲۵۸..... پیشگیری از حریق
- ۲۶۰..... عوامل به وجود آورنده آتش
- ۲۶۰..... ۱. کنترل اکسیژن
- ۲۶۰..... ۲. کنترل سوخت
- ۲۶۱..... ۳. کنترل حرارت
- ۲۶۱..... عوامل بروز حریق در اماکن ورزشی
- ۲۶۱..... خطای انسانی (مثل سیگار، کبریت و ...)
- ۲۶۱..... اشکالات فنی (مثل اتصالات برقی یا خرابی وسایل برقی و ...)
- ۲۶۲..... ایجاد عمدی حریق (مثل خودسوزی یا خرابکاری و ...)
- ۲۶۲..... پدیده های طبیعی (مثل صاعقه، زلزله و ...)
- ۲۶۲..... اصول و مبانی پیشگیری از حریق
- ۲۶۳..... راهبردهای پیشگیری از حریق
- ۲۶۳..... الف: تدوین و اجرای استانداردها و آئین نامه های پیشگیری از بروز حریق
- ۲۶۳..... ب: تدوین و اجرای استانداردها و آئین نامه های ساختمانی محافظت در برابر حریق
- ۲۶۴..... ج: ایجاد سازمان های آتش نشانی و توسعه تدابیر و تعلیمات اطفای حریق
- ۲۶۴..... اهمیت آیین نامه های محافظت در برابر حریق
- ۲۶۶..... مقاومت ساختمان و اماکن ورزشی در برابر آتش سوزی
- ۲۶۷..... عملکرد آتش در یک فضای محدود
- ۲۶۸..... آشنایی با تجهیزات اعلام و اطفای حریق
- ۲۶۸..... سیستم های اعلام حریق
- ۲۶۹..... سیستم اعلام حریق دستی

سیستم اعلام حریق پیشرفته	۲۶۹
دکتورها.....	۲۶۹
شستی اعلام حریق.....	۲۷۱
آژیرهای اعلام خطر یا حریق.....	۲۷۱
تابلوهای مرکزی.....	۲۷۱
لوازم و تجهیزات اطفای حریق.....	۲۷۲
۱: کپسول‌های اطفای حریق.....	۲۷۲
۲: خاموش کننده‌های محتوی آب.....	۲۷۲
۳: خاموش کننده‌های محتوی کف.....	۲۷۲
۴: خاموش کننده‌های محتوی پودر شیمیایی.....	۲۷۳
۵: خاموش کننده حاوی CO_2	۲۷۳
۶: کپسول‌های اطفای حریق هالوژنه.....	۲۷۳
سیستم‌های اطفای حریق ثابت	۲۷۴
الف: سیستم جعبه‌های حریق (فایرباکس‌ها) و جعبه قرقره‌های حریق (هوز ریل).....	۲۷۴
ب: شبکه آب آتش‌نشانی یا شیر برداشت آب آتش‌نشانی (هیدرانت‌ها).....	۲۷۵
سیستم‌های اطفای حریق اتوماتیک	۲۷۵
الف: سیستم‌های اطفای حریق اتوماتیک آبی.....	۲۷۵
ب: سیستم اطفای حریق اتوماتیک گازی.....	۲۷۶
ج: سیستم اطفای حریق اتوماتیک فوم.....	۲۷۶
اطفای حریق توسط اکیپ‌های آتش‌نشانی.....	۲۷۷
خلاصه فصل	۲۷۷
فصل ششم: رعایت بهداشت و پیشگیری از بیماری در ورزش.....	۲۷۹
بهداشت و ایمنی ورزشی	۲۸۱
نیازمندی‌های عمومی بهداشت اماکن ورزشی	۲۸۳
پیشگیری از بیماری‌های واگیر در اماکن ورزشی.....	۲۸۴
اقدامات ضروری در قبال همه‌گیری‌ها.....	۲۸۵
نحوه گندزدایی	۲۸۵

۲۸۵	پیشگیری از شیوع بیماری‌های پوستی در اماکن و فعالیت‌های ورزشی
۲۸۷	شناگران و بیماری‌های پوستی
۲۸۹	تجهیزات کمک‌های اولیه (دستورالعمل سازمان امداد و نجات هلال احمر، ۱۳۹۵)
۲۸۹	تعریف کمک‌های اولیه
۲۹۲	اصول اساسی کمک‌های اولیه در تربیت بدنی
۲۹۶	مراحل درمان مصدومیت
۲۹۷	کیف کمک‌های اولیه
۲۹۹	دسترسی به پزشک و مشاوره
۲۹۹	مشاوره با پزشک
۲۹۹	بهداشت فردی
۳۰۰	شرایط بهداشتی ساختمان سالن‌های ورزشی
۳۰۰	مدیریت پسماند و فاضلاب
۳۰۰	دفع بهداشتی فاضلاب
۳۰۳	روش‌های کنترل ناقلین و موش‌های خانگی
۳۰۴	بهداشت رختکن
۳۰۵	بهداشت جاکفشی
۳۰۵	بهداشت محیط استخرهای شنا
۳۰۷	آموزش بهداشت به مسئولین و شناگران استخرها
۳۰۸	خطرات سلامت عمومی
۳۰۹	آلودگی‌های استخرهای شنا
۳۱۰	حوادث مرتبط با استخر
۳۱۱	خلاصه فصل
۳۱۳	فصل هفتم: ایمنی در مجموعه‌های ورزشی
۳۱۵	ایمنی در سالن‌های ورزشی موجود در مجموعه‌های ورزشی:
۳۱۵	سالن بدن‌سازی
۳۱۹	سالن کشتی
۳۲۳	سالن کاراته

۳۲۵	سالن ورزشی ژیمناستیک
۳۲۸	زمین فوتبال:
۳۳۲	پیست دوومیدانی
۳۳۴	سالن بسکتبال
۳۳۷	سالن والیبال
۳۴۰	سالن بدمینتون
۳۴۳	سالن تنیس روی میز
۳۴۷	سالن فوتسال
۳۵۱	سالن هندبال
۳۵۳	استخر شنا
۳۵۳	بیماری‌های منتشره به وسیله آب استخر
۳۵۵	توصیه‌های بهداشتی در مورد استخرها
۳۶۰	استخرهای شناى سرپوشیده
۳۶۱	استخرهای شناى سرپوشیده / فضای باز
۳۸۳	خلاصه فصل
۳۸۵	پیوست: چک لیست‌های ایمنی
۳۹۵	منابع

پیشگفتار مؤلفان

ورزش و فعالیت‌های بدنی برای افراد در همه سنین از نظر جسمی و روانی مفید است و نقشی فراتر از تناسب‌اندام، آمادگی جسمانی، بهبود اعتمادبه‌نفس و کار تیمی دارد و به‌عنوان ابزاری برای توسعه به آن نگاه می‌شود اما نگرانی‌هایی در زمینه سلامتی و ایمنی افراد در این‌گونه فعالیت‌ها نیز وجود دارد. به‌رحال افراد درگیر در ورزش در معرض آسیب‌ها و خطرات ناشی از آن قرار دارند. در ورزش‌های تماسی مانند فوتبال، کشتی و غیره افراد زیادی هر سال به دلیل آسیب‌های ناشی از این فعالیت‌ها به مراکز درمانی مراجعه می‌کنند. موضوع ایمنی در اماکن ورزشی برای به حداقل رساندن این خطرات و حوادث همواره مطرح بوده و بدیهی است که هدف اول فعالیت‌های ورزشی همیشه سلامت و ایمنی ورزشکاران، مربیان، تماشاگران و همه افراد حاضر در مکان‌های ورزشی است. با استفاده صحیح از وسایل ایمنی و تغییر در محیط ورزش می‌توان از به وجود آمدن نیمی از این آسیب‌ها و خطرات جلوگیری کرد. تحقیقات نشان داده است عدم آموزش و آگاهی در مورد اقدامات احتیاطی ایمنی و آسیب احتمالی و کمبود تجهیزات ورزشی یا نامناسب بودن آن‌ها دلیل اصلی آسیب‌های ورزشی است.

سیاست‌گذاران، مدیران و مسئولان ورزشی باید شرایطی فراهم کنند تا افراد با آسودگی خاطر بیشتر به ورزش بپردازند و قوانین مشخص و استانداردهای دقیقی برای به حداقل

رساندن آسیب‌ها تدوین کنند. در این راستا کشورهای پیشرفته به اماکن ورزشی، تجهیزات ورزشی و قوانین ورزش توجه ویژه‌ای داشته‌اند تا ایمنی افراد را برای حضور در محیط‌های ورزشی افزایش دهند. در واقع دولت‌ها تمایل دارند که همه بتوانند از ورزش لذت ببرند و لازمه دستیابی به این هدف توجه ویژه به ایمنی افراد حاضر در اماکن ورزشی است. امروزه مدیریت ایمنی در اماکن ورزشی به یکی از حوزه‌های مهم در سازمان‌ها و انجمن‌های ورزشی تبدیل شده است و سازمان‌ها سعی می‌کنند اماکن ورزشی خود را با به‌روزترین اصول ایمنی طراحی و بازسازی کنند. حوزه مدیریت ایمنی در اماکن ورزشی بسیار گسترده است. برای ساخت و طراحی استاندارد اماکن ورزشی، مدیریت ایمن رویدادهای ورزشی، سلامت و بهداشت افراد درگیر در ورزش، استفاده صحیح از تجهیزات ورزشی، مدیریت خطرات، پیشگیری و کنترل حوادث ورزشی نیاز به توجه ویژه به مدیریت ایمنی در اماکن ورزشی وجود دارد. به‌هر حال مسئله‌ای که باید بدون توقف انجام شود بهبود وضعیت ایمنی اماکن ورزشی و کاهش ریسک‌ها و خطرات موجود برای افراد علاقه‌مند به ورزش است. در این کتاب سعی بر آن شده است تا مفاهیم و موضوعات مرتبط با ایمنی اماکن ورزشی بررسی شود و این موضوعات به‌صورت ساختاریافته در هفت فصل آشنایی با اماکن ورزشی و مدیریت تجهیزات مربوطه، ایمنی در اماکن ورزشی، مدیریت خطر در ورزش، رعایت استانداردهای ایمنی اماکن و تجهیزات ورزشی، راه‌های پیشگیری از حریق در اماکن ورزشی، رعایت بهداشت و پیشگیری از بیماری‌ها در ورزش و ایمنی در مجموعه‌های ورزشی در اختیار علاقه‌مندان به این حوزه قرار داده شود. با توجه به اینکه این نوشته اولین کتاب با تمرکز بر حوزه ایمنی در ورزش است، مطمئناً بدون اشکال نخواهد بود. از این‌رو خوشحال خواهیم شد با ارسال نظرات، انتقادات و پیشنهادهای سازنده و ارزشمند خود، ما را در بهبود نشر کتاب در چاپ‌های بعدی یاری فرمایید.